

Kapittel 4: Lokalt politisk lederskap

Sentrale begrep og/eller ideer

Hva menes med følgende begreper:

- Politisk lederskap
- Ordfører
- Transaksjonsledelse og transformasjonsledelse
- Typologi
- Mayor-Council model (USA)
- Council Manager model (USA)
- Strong Mayor form
- Committee-leader form
- Collective form
- Council-manager form
- Majoritetsdemokrati
- Konsensusdemokrati
- Monistisk organisering
- Dualistisk organisering

Resonnementer og/eller sammenhenger

Hvorfor er det vanskelig å sammenligne ordføreres roller på tvers av land?

Sammenlign Mouritzen og Svaras typologi med Henry Bäckes typologi. Hva er forskjellene?

Hvordan vil du plassere ulike land du kjenner til, inn i disse typologiene?

Basert på erfaringene fra ordførerforsøkene, hva kan vi forvente er effekten av å innføre direkte ordførervalg i en norsk kommune?

I flere forsøksperioder fikk norske kommuner eksperimentere med å gi ordføreren utvidet myndighet. Hvorfor førte ikke disse forsøkene til at ordførerne endret atferd i betydelig grad? Sammenlign de ulike oppsummeringene av hva en politisk leder gjør (side 83), og forsøk å finne fram til kategorier som er med i de fleste oppsummeringene. Nevn minst tre grunner til at disse listene er så ulike.

Se på listen over ordførerens roller (tabell 4.3). Hva skiller denne typen oppsummering fra en typologi (som for eksempel Larsens ordførertypologi)?

En norsk ordfører har nesten ingen formell myndighet. Synes du det likevel går an å hevde at ordføreren har makt? I hvilken forstand?

Opplegg for empiriske undersøkelser

Lag et opplegg for å sammenligne de lokale politiske lederne eller systemene i to eller flere land. Hvilke land velger du? Hvorfor? Hva vil du sammenligne? Hvilke data trenger du fra hvert land? Hvilke faglige perspektiver er relevante for å analysere disse dataene?

Observer eller intervju et utvalg ordførere. Tenk på Larsens ordførertypologi og forsøk å bestemme hvilken ordførerkategori hver ordfører primært hører hjemme i.

Observer ordføreren i en kommune i en uke. Hvordan fyller ordføreren de ti oppgavene i tabell 4.3? Hvilke synes viktigst, og hvilke oppgaver ser mindre viktige ut?

Observer ordføreren i en eller to andre kommuner og sammenlign. Hvilke forskjeller finner du? Hva skyldes disse?

Observer en eller flere ordførere over tid, og velg enten en bestemt arena eller en bestemt funksjon (tabell 4.4, høyre eller venstre kolonne). Hvordan fyller ordførerne rollen? Finner du variasjoner? (Om det er vanskelig å få tilgang, kan du observere ordføreren som møteleder i ulike kommuner, gjerne gjennom web-tv, eller oppsøke ordførere som har et fast møtepunkt med enkeltpersoner, for eksempel en «ordførerbenk» e.l. der det går an å observere.)